ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА.

№ 89.

KURYER WILEŃSKI

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 12-го Ноября. — 1848 — *Wilno. PIĄTEK, 12-go Listopada.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 6-го Ноября.

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: по случаю кончины Ея Величества вдовствующей Королевы Неаполитанской Маріи Елисаветы, Супруги покойнаго Неаполитанскаго Короля Франциска, наложить, при Высочайшемъ Дворѣ, трауръ, на двѣ недѣли, съ обыкновенными раздѣленіями, начавъ оный съ 23 сего Октября.

30-го Августа с. г., въ Кіевѣ происходила торжественная заклада моста на Днѣпрѣ, который построенъ будетъ подъ руководствомъ Карла де-Виньоль. Мостъ сей будетъ стоить 2,350,000 руб.; длина его будетъ простираться до 320, а ширина до 8 саженъ. Все это огромное строеніе будетъ опираться на 6-ти каменныхъ устояхъ и 2-хъ фронтонахъ; по срединѣ устроенъ будетъ подвижный лукъ для прохода судовъ. Работы имѣютъ быть совершенно окончены къ 1-му Сентября 1850 года; нынѣ занимается по сооруженію сего огромнаго зданія 1,500 чел. рабочихъ.

Извѣстія съ Кавказа.

20-го Октября прибылъ Генеральнаго Штаба Штабсъ-Капитанъ *Исаковъ* со всеподданнѣйшимъ донесеніемъ Главнокомандующаго Отдѣльнымъ Кавказскимъ Корпусомъ, о совершенномъ пораженіи многочисленныхъ скопищъ *Шамиля* войсками Дагестанскаго отряда, подъ начальствомъ Генералъ-Адъютанта Князя *Аргутинскаго-Долгорукаго*.

Послѣ занятія Гергебиля, войска сего отряда частію обращены были къ возведенію укрѣпленія въ Аймякахъ и разработкѣ дорогъ, частію сосредоточены на Турчидагѣ, для наблюденія за непріятелемъ. Войска Лезгинскаго отряда, при подобныхъ занятіяхъ, находились также въ готовности отразить всякія покушенія мятежниковъ на смежную съ Дагестаномъ Джаро-Бѣлоканскую Область. Этими мѣрами вполнѣ обезпечено было въ продолженіе всего лѣта, спокойствіе покорнаго намъ края. Но въ началѣ Сентября, недостатокъ подножнаго корма и выпавшій въ горахъ снѣгъ принудилъ войска спуститься съ высотъ въ долины, и *Шамиль* мечтая загладить предъ Міорида-

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 6-go Listopada.

Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkazać raczył: z powodu zgonu N. Królowéj-wdowy Neapolitańskiéj Maryi-Elżbiety, małżonki zeszłego Króla Neapolitańskiego Franciszka, przywdzianą ma być żałoba u Najwyższego Dworu, na dwa tygodnie, ze zwykłemi podziałami, poczynając ją od dnia 23 Października.

Dnia 30 Sierpnia r. b., miało miejsce w Kijowie uroczyste położenie kamienia węgielnego, do budowy mostu na Dnieprze, pod kierunkiem P. Karola de Vignoles wykonać się mającego. Most ten kosztować będzie 2,350,000 r. sr., długość jego ma wynosić 320 sążni, szerokość zaś 8. Cała ta kolosalna budowa wspierać się będzie na 6-ciu podstawach kamiennych i 2-ch przyczółkach mostowych, w środku zaś urządzonym będzie łuk ruchomy dla przejścia statków. Roboty mają być zupełnie ukończone na dzień 1-szy Września 1850 r., a obecnie 1,500 robotników przystąpiło już do tego olbrzymiego dzieła.

Wiadomości z Kaukazu.

Dnia 26 Października przybył Sztabu Jeneralnego Sztabs-Kapitan *Isakow* z najpoddanniejszym raportem Główno-dowodzącego Oddzielnym Korpusem Kaukazkim, o zupełném porażeniu licznych hord *Szamila*, przez wojska oddziału Dagestańskiego, pod dowództwém Jenerał-Adjutanta Xięcia *Argutinskiego-Dołgorukiego*.

Po zajęciu Gergebilu, wojska tego oddziału użyte były, częścią do wznoszenia warowni w Ajmiakach i do robot drogowych, częścią zebrane na Turczydahu, dla czuwania nad nieprzyjacielem. Wojska oddziału Lezgińskiego, przy podobnych zajęciach, były także wpogotowiu do odparcia wszelkiego zamachu buntowników, przeciwko ściennemu z Dagestanem obwodowi Dżaro-Biełokańskiemu. Temi środkami zupełnie zabezpieczoną była, wciągu całego lata, spokojność uległego nam kraju. Ale z początkiem Września, brak paszy i spadły śnieg w górach znaglił wojska do zejścia z wyżyn na doliny, a *Szamil*, marząc o zatarciu przed Miurydami straty Gergebilu, umyślił korzystać z téj pory, probując szczęścia.

ми потерю Гергебиля, рѣшился воспользоваться этимъ временемъ, дабы испытать счастіе.

Въ первыхъ числахъ Сентября начали стекаться огромныя шайки мятежниковъ въ горные Казикумыкскіе Магалы; 7-го числа, сильная партія *Шабана Муллы* показалась на Меседельгорскомъ хребтѣ, угрожая Бѣлоканскому Ущелью, а самъ *Шамиль*, съ главными силами, имѣя *Даніель Бека* въ авангардѣ, внезапно бросился на Самурскій Округъ. Устрашенные жители не оказали сопротивленія. Командующій симъ округомъ, Полковникъ *Ротъ*, не могъ, съ небольшою уже частью мѣстной милиціи, остановить вторженія огромной массы Мюридовъ, но оспоривая имъ каждый шагъ, послѣ нѣсколькихъ перестрѣлокъ, отступилъ въ Ахтинское Укрѣпленіе.

Мятежники заняли, такимъ образомъ, всѣ деревни по верховьямъ Самура и Ахтычаю; выдвинувъ значительныя партіи по направленіямъ къ Курагу и Хазрамъ противъ Дагестанскаго, а также въ Элису, противъ Лезгинскаго отрядовъ, *Шамиль* обложилъ, 14 числа, Ахтинское Укрѣпленіе.

Укрѣпленіе сіе расположено на правомъ берегу Самура, при сліяніи этой рѣки съ Ахты-Чаемъ. Постоянный гарнизонъ, изъ двухъ ротъ Грузинскаго Линѣйнаго N. 6-го Батальона, усиленъ былъ 5-ю гренадерскою ротою Пѣхотнаго Князя Варшавскаго Полка, которую Полковникъ *Ротъ* успѣлъ притянуть изъ Кусаръ, штабъ-квартиры сего полка; кромѣ того задержалъ онъ прибывшую, въ тотъ день, сводную команду Мингрельскаго Егерскаго Полка, слѣдовавшую на Военно-Ахтинскую дорогу. Всего подъ ружьемъ было около 500 человѣкъ.

Ближайшія окрестности укрѣпленія перерѣзаны глубокими оврагами, и Ахты Чай течетъ между крутыми берегами. Эта мѣстность дозволила непріятелю скрытно подойти на ружейный выстрѣлъ, и меткимъ огнемъ дѣйствовать по бастіонамъ. Полковникъ *Ротъ* раненъ 15-го числа, и хотя сдалъ команду Пѣхотнаго Князя Варшавскаго Полка Капитану *Новоселову*, но продолжалъ совѣтами своими руководить защитниковъ форта, и ободрять ихъ примѣромъ твердости и присутствія духа.

16-го числа, Мюриды устроили траншею изъ фашинъ со стороны Ахты-Чая, и, выдвинувъ мортиру на лѣвомъ берегу Самура, открыли изъ нея огонь по укрѣпленію. Въ полдень граната пробила крышу одного пороховаго погреба, и взорвала до 400 пудовъ пороха. Этотъ взрывъ выбилъ изъ строя пять офицеровъ и 40 человѣкъ нижнихъ чиновъ; перебито и переранено много женъ и дѣтей гарнизона, и въ 5-мъ бастіонѣ часть бруствера совершенно обрушилась. Въ сію ужасную минуту Мюриды хлынули на штурмъ, но отброшены штыками; развалъ бруствера заложенъ кулями съ мукою. Между тѣмъ положеніе гарнизона дѣлалось опаснымъ; Штабсъ-Капитанъ *Бучкіевъ* вызвался извѣстить о семъ Генералъ-Адъютанта Князя *Аргутинскаго*, и пробрался ночью, переодѣтый, чрезъ непріятельскіе посты.

17-го числа, Мюриды привели свою траншею на край гласиса, и начали уже заваливать ровъ; но удачно брошенные брандскугели зажгли и уничтожили фашинникъ во рву.

Въ тотъ день передовыя войска Дагестанскаго отряда опустились съ противулежащаго хребта къ лѣвому берегу Самура, и, встрѣченныя громкимъ ура гарнизона изъ-за широкой рѣки, обѣщали ему скорую помощь; отважный *Бучкіевъ* исполнилъ свое порученіе.

(*Продолженіе впредь.*)

Вильна.

Помѣщикъ Виленскаго Уѣзда, б. Земскій Предсѣдатель сего же Уѣзда, блаженныя памяти Ѳома Феликсовичъ *Вилейко*, по духовному своему завѣщанію, 9-го Сентября 1839 года составленному, изъ доходовъ своего дома, въ Г. Вильнѣ на Бернардинскомъ переулкѣ состоящаго, отказалъ на вѣчныя времена въ пользу Виленскаго Благотворительнаго Общества по 75 руб. сер. въ годъ, съ условіемъ, чтобы эти деньги ежегодно и въ полномъ количествѣ обращаемы были симъ Обществомъ въ приданное для той изъ дѣвицъ, воспитанныхъ въ его заведеніи, при выходѣ ея за мужъ, которая будетъ отличаться хорошимъ поведеніемъ и способностями. Если же такихъ воспитанницъ нашлось бы вдругъ нѣсколько, то въ такомъ случаѣ ска-

W piérwszych dniach Września zaczęły się zbierać ogromne bandy buntowników w magałach górnych Kazikumykskich; d. 7, silna partya *Szabana Mully* ukazała się na pasmie gór Mesedelgorskiém, zagrażając wąwozowi Biełokańskiemu, sam zaś *Szamil*, z głównemi siłami mając *Daniel-Beka* w przedniéj straży, nagle rzucił się na okrąg Samurski. Przestraszeni mieszkańcy nie stawili oporu. Dowodzący tym okręgiem Półkownik *Roth*, nie mógł, z niewielką już częścią miejscowéj milicyi, wstrzymać wtargnienia ogromnéj massy Miurydów, lecz opierając się im na każdym kroku, po kilku utarczkach cofnął się do warowni Achtińskiéj.

Buntownicy zajęli tym sposobem wszystkie wioski ponad częścią wyższą Szamuru i Achtyczaju; poruszywszy znaczne partye w kierunku Kuragu i Chazram, przeciwko oddziałowi Dagestańskiemu, jakoteż do Elisu, przeciwko oddziałowi Lezgińskiemu, *Szamil* opasał, d. 14-go, warownią Achtińską.

Warownia ta leży na prawym brzegu Samuru, u zbiegu téj rzeki z Achty-Czajem. Stała załoga, z dwóch kompanii batalionu liniowego Gruzińskiego Nr. 6, wzmocnioną była 5-tą kompanią grenadyerów pieszego półku Xięcia Warszawskiego, którą Półkownik *Roth* zdołał ściągnąć z Kusar, sztabowéj kwatery tego półku; prócz tego zatrzymał przybyłą, tegoż dnia, komendę zbiorową półku Mingrelskiego strzelców, ciągnącą drogą Achtińską. Ogółem pod bronią było około 500 ludzi.

Najbliższe okolice warowni przerznięte są głębokiemi jarami, a Achty-Czaj płynie między urwistemi brzegami. Miejscowość ta dozwoliła nieprzyjacielowi skrycie podejść na wystrzał karabinowy, i rzęsistym ogniem działać na bastyony.

Półkownik *Roth*, raniony był d. 15, a lubo zdał dowództwo pieszego Półku Xięcia Warszawskiego Kapitanowi *Nowosiełowowi*, nie przestawał jednak swemi radami wspiérać obrońców warowni, i zagrzewać ich przykładem wytrwałości i przytomności umysłu.

Dnia 16, Miurydowie urządzili transzeę z faszyn ze strony Achty-Czaju, i zatoczywszy moździerz na lewym brzegu Samuru, zaczęli dawać z niego ognia do warowni. O południu, granat przebił przykrycie jednego składu prochowego, i wysadził w powietrze do 400 pudów prochu. Wybuch ten pozbawił szeregi pięciu oficerów i 40 żołnierzy; wiele żon i dzieci z załogi utraciło życie lub odniosło rany, a w 5-m bastyonie część przedpierśnia zupełnie runęła. W téj okropnéj chwili Miurydowie rzucili się do szturmu, lecz odparci zostali bagnetami; wyłom przedpierśnia zatkano worami z mąką. Tymczasem położenie załogi stawało się niebezpieczném: Sztabs-Kapitan *Buczkijew* podjął się zawiadomić o tém Jenerał-Adjutanta Xięcia *Argutińskiego*, i przemknął się w nocy, przebrany, przez posterunki nieprzyjacielskie.

Dnia 17, Miurydowie dociągnęli swóję transzeę aż do stoku i zaczęli byli już rów zasypywać, lecz trafnie rzucone kule palne zapaliły i zniszczyły faszyny w rowie.

Tegoż dnia wojska przodowe oddziału Dagestańskiego zeszły z przeciwległego pasma gór ku lewemu brzegowi Samuru, i powitane huczném ura przez załogę z poza szerokiéj rzeki, obiecały jéj rychłą pomoc; odważny *Buczkijew* dokonał swego poselstwa.

(*Dalszy ciąg nastąpi*).

Wilno.

Obywatel Powiatu Wileńskiego, b. Prezydent Ziemski tegoż Powiatu, ś. p. Tomasz, Syn Felixa, *Wilejko*, testamentem w roku 1839 d. 9 Września sporządzonym, z dochodów domu swojego, będącego w mieście Wilnie przy zaułku Bernardyńskim, zapisał na wieczne czasy dla Towarzystwa Wileńskiego Dobroczynności po rub. sr. 75 na rok, z warunkiem, iżby takowe pieniądze całkowicie i corocznie oddawane były przez Towarzystwo na posag téj z grona dziewcząt wychowanych w domu Dobroczynności, przy wyjściu jéj za mąż, która odznaczać się będzie dobrem prowadzeniem się i zdolnościami. Jeśliby zaś podobnych wychowanic jednoczasowie znalazło się kilka, tedy w takim razie pomieniony posag, oddaje się jednéj z nich przez losy. O takowym wzorowym czynie i chrześcian-

занное приданное признается за одною изъ нихъ посредствомъ жребія. О такомъ примѣрномъ дѣлѣ благотворительности и христіанскомъ пожертвованіи въ пользу бѣдныхъ почившаго въ Бозѣ Ѳомы Вилейки, Виленское Человѣколюбивое Общество считаетъ долгомъ довести до общаго свѣдѣнія.

Гродно, 23 *Октября*.

Помѣщикъ Брестскаго Уѣзда, Подполковникъ б. Польскихъ войскъ, Адамъ *Носаржевскій*, пожертвовалъ въ пользу бѣдныхъ тысячу рублей серебромъ. Коммиссія Гродненскаго Человѣколюбиваго Общества принявъ сіе приношеніе, изъявляетъ чувствительнѣйшую свою благодарность великодушному пожертвователю, и вмѣстѣ съ симъ считаетъ священнымъ долгомъ своимъ довести это до общаго свѣдѣнія.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 5 *Ноября*.

Въ засѣданіи національнаго собранія, происходившемъ 2 с. м., президентъ прочелъ объявленіе генерала Пфуля, что онъ отказался отъ своего портфеля, и письмо, которымъ генералъ графъ Брандебургъ доводилъ до свѣдѣнія собранія, что Король поручилъ ему составить новое министерство, и въ слѣдствіе этого, приглашалъ собраніе отсрочить на нѣсколько дней свои засѣданія. Чтеніе этихъ писемъ подало поводъ къ жаркому пренію. Собраніе не приняло предложенія относительно отсроченія своихъ засѣданій и немедленно отправило къ Королю депутацію съ адресомъ, въ которомъ оно протестуетъ противъ назначенія графа Брандебурга. Въ то же время собраніе протестовало противъ рѣшенія, которое обнародовано министромъ Эйхманомъ въ слѣдствіе недавнихъ сборищъ, и по которому для подавленія безпорядковъ должны впредь вмѣшиваться войска. Это рѣшеніе министерства равномѣрно не одобрено, отъ имени національной гвардіи, объявленіемъ ея начальника, г-на Римплера.

Между тѣмъ, депутація національнаго собранія, отправившаяся 3 Ноября въ Сансуси, была принята Его Величествомъ очень поздно: сначала, Король даже вовсе не хотѣлъ принимать ее, потому что всѣ министры были въ отсутствіи. Выслушавъ чтеніе и не давъ никакого отвѣта, Его Величество отправился въ свои аппартаменты. Депутатъ Якоби почелъ нужнымъ предложить Монарху нѣкоторые вопросы; но Его Величество удалился, не отвѣтивъ на нихъ. Когда депутація отдала собранію отчетъ въ этихъ подробностяхъ, завязалось опять жаркое преніе. Многіе депутаты протестовали противъ образа дѣйствій г-на Якоби, который рѣшился предложить Королю вопросы, не будучи уполномоченъ на то собраніемъ. Наконецъ, собранію былъ сообщенъ отвѣтъ Его Величества. Король ни сколько не намѣренъ отказываться отъ своего рѣшенія относительно графа Брандебурга и объявляетъ, что Онъ никогда не позволитъ собранію вмѣшиваться въ назначеніе министровъ. — Президентъ сообщилъ собранію, что онъ видѣлся съ графомъ Брандебургомъ и что графъ еще колеблется принять на себя обязанность составить новое министерство.

9 *Ноября*.

Въ нынѣшнемъ нумерѣ газеты *Staats-Anzeiger* напечатано королевское повелѣніе о перемѣнѣ министерства: По увольненіи, президента совѣта министровъ и военнаго министра генерала отъ Инфантеріи фонъ Пфуля, а также министровъ Эйхмана и фонъ Бонина и дѣйствительнаго тайнаго совѣтника фонъ Денгофа, назначены: 1) генералъ-лейтенантъ графъ фонъ Брандебургъ президентомъ совѣта министровъ; 2) исправлявшій дотолѣ должность министра фонъ Ладенбергъ, министромъ духовныхъ дѣлъ, народнаго просвѣщенія и медицинскихъ дѣлъ; 3) бывшій директоромъ въ министерствѣ внутреннихъ дѣлъ фонъ Мантейфель, министромъ внутреннихъ дѣлъ; 4) комендантъ города Сарлуи, генералъ-маіоръ фонъ Строта, военнымъ министромъ; 5) управленіе министерствомъ юстиціи поручено временно бывшему доселѣ министру юстиціи Кискеру. Вмѣстѣ съ тѣмъ поручено управленіе министерства иностранныхъ дѣлъ графу фонъ Бранден-

skiéj ofierze dla biédnych, w Bogu spoczywającego Tomasza *Witejki*, Towarzystwo Dobroczynności poczytało za obowiązek podać do wiadomości publicznéj.

Grodno, 23 *października*.

Obywatel Powiatu Brzeskiego, JW. Adam *Nosarzewski*, Podpółkownik byłych wojsk Polskich, darował na wsparcie ubogich tysiąc rubli srebrem. Kommissya Grodzieńskiego Towarzystwa Dobroczynności, przyjąwszy ten dar znakomity, składa hołd wspaniałéj hojności, która kierowała uczuciami i ręką JW. Nosarzewskiego do przyniesienia téj pomocy ubogim; a razem sądzi się bydź obowiązaną ogłosić publiczne podziękowanie.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 5 *listopada*.

Na posiedzeniu Zgromadzenia Narodowego d. 2 b. m., Prezes odczytał list Jenerała Pfuel, oznajmujący, iż składa urząd Pierwszego Ministra, oraz pismo Jenerała Hrabiego Brandenburga, donoszące, iż Król polecił mu utworzenie nowego gabinetu, i z tego powodu, wzywające Zgromadzenie do odroczenia się na dni kilka. Odczytanie tych pism wywołało nader żywe rozprawy. Zgromadzenie odrzuciło wezwanie względem odroczenia swoich posiedzeń, i mianowało deputacyą do Króla, z protestacyą przeciwko mianowaniu Hrabiego Brandenburga. Na témże posiedzeniu, Zgromadzenie protestowało przeciw postanowieniu, wydanemu przez Ministra spraw wewnętrznych Eichmann, z powodu ostatnich rozruchów, w którém zapowiedział, że w podobnych przypadkach, wojsko ma być na przyszłość wzywane dla przywrócenia porządku. W tymże duchu protestował przeciw temuż postanowieniu i dowódzca gwardyi narodowéj, P. Rimpler.

Tymczasem, deputacya, która nazajutrz, d. 3 listopada, udała się do Sans-Souci dla złożenia Królowi adressu Zgromadzenia Narodowego, po długiem zaledwo oczekiwaniu została wpuszczona do Króla, który z razu nie chciał jéj nawet przyjmować całkiem, dla tego, że wszyscy Ministrowie byli nieobecni. Po wysłuchaniu adressu, Król, nie dawszy żadnéj odpowiedzi, miał się do wyjścia z sali posłuchalnéj, gdy deputowany Jacoby ośmielił się odezwać do J. K. Mości i uczynić mu niektóre zapytania; Król wszakże odszedł do swoich pokoi, bynajmniéj nie odpowiedziawszy na nie. Po zdaniu z tego sprawy przez deputacyą Zgromadzeniu, żwawe znowu zawiązały się spory. Wielu deputowanych protestowało przeciw postępowaniu P. Jacoby, który w imieniu Zgromadzenia, nie będąc ku temu upoważnionym, śmiał czynić zapytania odchodzącemu Królowi. Nakoniec udzielona została Zgromadzeniu piśmienna odpowiedź Króla, w któréj J. Kr. Mość oświadcza, iż nie ma bynajmniéj zamiaru zmieniać swego postanowienia względem nominacyi Hr. Brandenburga, i że nigdy tego nie ścierpi, aby się Zgromadzenie miało mięszać do mianowania Ministrów. Tu Prezes Sejmu oznajmił Zgromadzeniu, że widział się z Hrabią Brandenburgiem, i że ten waha się jeszcze, azali ma podjąć się utworzenia nowego gabinetu.

Dnia 9 listopada.

W dzisiejszym *Preuss. Staats-Anzeiger* czytamy następujący dekret Królewski: „Uwolniwszy, na podane prośby, od dalszego kierunku powierzonych wydziałów, dotychczasowego Prezesa Ministrów i Min. wojny, Jen. piechoty Pfuel, jako też i Ministrów Stanu: Eichmann i Bonin, oraz Rzeczywistego Radzcę Tajnego Hrabiego Dönhoff, mianowałem: 1) Jenerał-Porucznika Hr. Brandenburg, Prezesem Ministrów; 2) tymczasowego Ministra Ladenberg, Ministrem Wyznań, Wychowania publicznego i Spraw lekarskich; 3) dotychczasowego Dyrektora w Ministerstwie spraw wewn:, Manteuffel, Ministrem spraw wewn.; i 4) Komendanta w Saarlouis, Jenerał-Majora Strotha, Ministrem wojny. Ministerstwo sprawiedliwości zatrzymuje tymczasowo dotychczasowy Minister sprawiedliwości Kisker. Zarazem powierzyłem Jenerałowi Porucznikowi Hr. Brandenburg tymczasowy kierunek Ministerstwa spraw zagranicznych, a nowemu Ministrowi spraw wewn. tymczasowy kierunek Ministerstwa rolnictwa. Ministerstwo

бургу, а вновь назначенному министру внутреннихъ дѣлъ временное управленіе министерства сельскаго хозяйства. Министерство финансовъ временно поручено главному директору податей и сборовъ Кюне, а министерство коммерціи, промышлености и публичныхъ работъ дѣйствительному тайному совѣтнику фонъ Поммеръ-Эше.

— Министръ внутреннихъ дѣлъ Эйхманъ, назначенъ предсѣдателемъ правленія прирейнскихъ провинцій, а министръ финансовъ Боненъ, предсѣдателемъ Саксонской провинціи.

Австрія.

Вѣна, 4 Ноября.

Министерство составлено слѣдующее: г нъ Вессенбергъ — первый министръ, безъ Портфеля; князь Шварценбергъ — министръ иностранныхъ дѣлъ; г-нъ Бахъ — министръ внутреннихъ дѣлъ; Г. Бухнеръ, военный министръ; Г. Краусъ — управляющій министерствомъ финансовъ; Г. Бреда — министръ юстиціи; Г. Майеръ — министръ земледѣлія и промышленности; Г. Брукъ — министръ торговли, и Г. Гефферъ, министръ просвѣщенія. Должность министра публичныхъ работъ еще не занята.

— Находящіеся здѣсь депутаты сейма имѣли засѣданіе 2 го числа. Князь Виндишгрецъ, признающій этихъ депутатовъ не общимъ національнымъ собраніемъ, а только отдѣленіемъ онаго, велѣлъ закрыть залу засѣданій. Депутаты записали свои имена, и составили протестъ противу этой мѣры. 31-го Октября, сеймъ тоже еще имѣлъ засѣданіе, при чемъ, не смотря на недостаточное число членовъ (172), принятъ адресъ, которымъ онъ протестуетъ предъ Императоромъ противъ отсроченія своихъ засѣданія до 15 Ноября и противъ своего переведенія въ Кремсиръ.

— Внутренній городъ и часть предмѣстій представляютъ во многихъ мѣстахъ картину разрушенія. Относительно грабежа, которому будто бы подвергся городъ, получено достовѣрное извѣстіе, что во многихъ домахъ, откуда стрѣляли по солдатамъ, дѣйствительно нельзя было удержать этихъ послѣднихъ отъ грабежа при взятіи домовъ приступомъ, но что нѣкоторые солдаты, ворвавшіеся для грабежа въ другіе домы, наказаны за то смертію, какъ имъ было возвѣщено напередъ.

— Люди рабочаго класса, сдавшіе въ положенный срокъ свое оружіе, и причисленные къ подвижной стражѣ, получаютъ, по-прежнему, дневную плату въ 25 крейцеровъ. Прочимъ лицамъ національной гвардіи, которыя не тотчасъ покорились, дано на выборъ или подвергнуться военному суду, или добровольно итти въ походъ противъ Венгерцевъ.

— Мозеръ, предводитель академическаго легіона, и одинъ изъ адъютантовъ Мессенгаузера были взяты подъ стражу.

— Изъ Кракова отъ 6 Ноября пишутъ, что генералъ Бемъ, съ нѣсколькими своими сообщниками, бѣжалъ изъ Вѣны въ Венгрію.

— Война съ Мадьярами составляетъ теперь главную цѣль, и она безъ сомнѣнія скоро начнется. Австрійская армія, находящая въ Вѣнѣ и окрестностяхъ, ея, со включеніемъ корпуса Іеллашича, простирается до ста тысячъ человѣкъ.

5 Ноября.

Въ здѣшней газетѣ напечатана прокламація коменданта Вѣны, генерала Корбона, отъ 3-го Ноября. Онъ извѣщаетъ, что наряженная по приказанію фельдмаршала, подъ его предсѣдательствомъ центральная коммиссія, начала свои дѣйствія, 2 Ноября. Изложивъ необходимость нѣкоторыхъ строгихъ мѣръ для обузданія безначалія и для возстановленія порядка, онъ приглашаетъ жителей города къ уваженію законовъ, къ повиновенію властямъ и ихъ распоряженіямъ, и обѣщаетъ снять преграды къ сообщенію между городомъ и предмѣстіями. Сверхъ того обнародованы слѣдующія объявленія: 1) О пропускѣ прохожихъ изъ города въ предмѣстія и обратно съ 5-ти часовъ утра до 7-ми часовъ вечера. Въ остальное время будутъ пропускать только по письменному виду. 2) О выдачѣ слѣдующихъ лицъ: бывшаго венгерскаго помощника статсъ-секретаря Пульскаго, польскаго эмиссара Бема, главнаго начальника національной гвардіи Мессенгаузера, находившагося при немъ Феннеберга, и возмутителя Шютте. Эти пять человѣкъ особенно опасны и из-

skarbu powierzyłem tymczasowo Jnemu Dyrektorowi podatków Kuhne, a Ministerstwo handlu, przemysłu i robót publicznych, tymczasowo Tajnemu Radzcy skarbowemu Pommer-Esche.

— Dotychczasowy Minister spraw wewnętrznych Eichmann, mianowany został Prezesem rządu prowincyi Nadreńskich, a Minister skarbu Bonin Prezesem rządu prowincyi Saskiéj.

Austrya.

Wiedeń, 4 listopada.

Gabinet jest już utworzony. Piérwszym Ministrem jest P. Wessenberg, bez wydziału; spraw zagranicznych, Xiążę Schwarzenberg; spraw wewnętrznych, P. Bach; wojny, P. Buchner; skarbu, tymczasowie P. Kraus; sprawiedliwości, P. Breda: rolnictwa i przemysłu, P. Mayer; handlu, P. Bruck, a oświecenia P. Heffert. Ministerstwo robót publicznych nie jest jeszcze osadzone.

— Pozostali tu deputowani Sejmu zebrali się byli na posiedzenie d. 2 listopada, atoli Xiążę Windischgrätz, nie uznający ich za ogólne Zgromadzenie Narodowe, ale tylko za cząstkę onego, kazał zamknąć Izbę posiedzeń. Deputowani zapisali swoje imiona i ułożyli protestacyą przeciwko temu krokowi. Dnia 31 pażdz. Sejm miał jeszcze ostatnie swoje posiedzenie, na którém pomimo niedostatecznéj liczby członków (było tylko 172), uchwalił adress do Cesarza, z protestacyą przeciw odroczeniu Sejmu do d. 15 listopada i przeniesieniu go do Kremsir.

— Wewnętrzne miasto i część przedmieści przedstawiają w wielu miejscach obraz zniszczenia i ruin. Co się tyczy rabunku, na który jakoby miasto było wystawione, dowiadujemy się z pewnego źródła, iż wprawdzie w wielu domach, z których strzelano do wojska i które szturmem wzięte zostały, nie można było wstrzymać żołnierzy od rabunku, ale że wielu z nich, chcących rabować inne domy, ukarano śmiercią, jak to im z góry zapowiedziane było.

— Ludzie z klassy pracującéj, którzy złożyli broń w terminie oznaczonym, jako też zaliczeni do gwardyi ruchoméj, otrzymują, jak uprzednio, dzienny żołd po 25 grajcarów. Innym zaś członkom gwardyi narodowéj, którzy się nie zaraz poddali, dano do wyboru, albo poddać się sądowi wojennemu, lub dobrowolnie iść na wojnę przeciwko Węgrom.

— Dowódzca legii Akademickiéj *Moser* i jeden z adjutantów Messenhausera, zostali aresztowani.

— Z Krakowa piszą pod d. 6 listopada, że Jenerał Bem, z kilku swoimi wspólnikami, uszedł z Wiednia do Węgier.

— Wojna z Madźiarami jest obecnie głównym celem działania i bez wątpienia natychmiast się rozpocznie. Armia Austryacka, stojąca w Wiedniu i w okolicach, łącznie z korpusem Jellaczyca, wynosi około 100,000 ludzi.

Dnia 5 listopada.

W dzisiejszym Nrze Gazety Wiedeńskiéj umieszczona jest odezwa nowego Komendanta m. Wiednia, Jen. Corbona, z d. 3 listopada, w któréj donosi, iż d. 2 b. m., Kommissya Centralna, ustanowiona przez Xięcia Feldmarszałka Windischgrätza, pod jego najwyższym kierunkiem, rozpoczęła swoje czynności. Następnie usprawiedliwiając potrzebę użycia niektórych surowych środków, dla uskromienia anarchii i przywrócenia porządku, wzywa mieszkańców do posłuszeństwa prawom i rozporządzeniom władzy, i obiecuje naówczas przywrócić wolną kommunikacyą między miastem a przedmieściami.— Taż gazeta zawiera następujące obwieszczenia: 1) Kommunikacya między miastem a przedmieściami, wolna jest tylko od godziny 5-éj rano do godz 7-éj wieczorem. W innych godzinach przejście dozwala się tylko za okazaniem paszportu. 2) Xiążę Windischgrätz żąda wydania następujących osób: byłego Kr. Węgierskiego Podsekretarza Stanu Pulskiego; emissaryusza Polskiego Bema; Kommendanta gwardyi narodowéj Messenhausera; pracującego w kommendaturze tejże gwardyi Fenneberga, i nakoniec D-ra Schütte, wskazane-

вѣстны, какъ главные виновники послѣдняго мятежа. Главнокомандующій требуетъ непремѣнной ихъ выдачи, и не прежде совершенія оной возстановитъ сообщеніе между городомъ и окрестностями и сдѣлаетъ другія облегченія въ осадномъ положеніи. Всѣ тѣ, у коихъ скрываются сіи лица, приглашаются убѣдительно объявить о томъ до истеченія шести часовъ. Ослушники будутъ преданы военному суду.

— Австрійскій министръ-президентъ, баронъ Вессенбергъ, адресовалъ изъ Ольмюца ко всѣмъ Австрійскимъ посланникамъ при германскихъ дворахъ слѣдующій циркуляръ отъ 26 Октября:

„На послѣднія Вѣнскія происшествія смотрятъ въ Германіи отчасти съ невѣрной точки. Для справедливаго сужденія о нихъ, необходимо имѣть въ виду слѣдующія обстоятельства:

„Военныя дѣйствія, происходящія теперь подъ стѣнами Вѣны, имѣютъ цѣлію только подавленіе анархіи и возстановленіе законнаго порядка вещей. Императоръ и Его правительство нисколько не намѣрены ни отнимать у націй данныя имъ права, ни осуществлять пугалище, выставляемое мятежною партіею подъ именемъ „реакціи", ни стараться доставить одной изъ австрійскихъ національностей перевѣса надъ другою. Это не борьба національностей, не превращеніе Монархіи въ Славянскую Австрію, какъ полагаетъ Германская журналистика, а борьба порядка съ анархіею, законной власти, безъ которой не существуетъ ни одного образа правленія, съ владычествомъ терроризма, сохраненія съ ниспроверженіемъ. Тотъ, кто придаетъ этой борьбѣ другое значеніе, не обращаетъ, коне во ни малѣйшаго вниманія на факты.

„Революція облеклась въ германскую одежду. Германскіе цвѣта сдѣлались отличительными знаками партіи ниспроверженія. Сила оружія употреблена не противъ свободы, величія и блага Германіи, оберегателемъ которыхъ Императоръ Австрійскій почитаетъ себя по преимуществу, а только противъ партіи, употребляющей во зло, для своей пагубной цѣли, эти цвѣта и эти неотъемлемыя права Германіи. Противъ этой-то партіи направлены усилія правительства и арміи Его Величества

„Прошу васъ постоянно имѣть это въ виду и стараться по возможности доставить въ вашемъ кругѣ дѣйствія вѣсъ такому взгляду на вещи.

„Его Величество Императоръ и правительство рѣшились употребить на эту борьбу всѣ средства, какія находятся у нихъ въ распоряженіи Средства эти указаны въ императорскихъ манифестахъ отъ 16-го и 19-го с. м. Военная часть ихъ уже примѣнена къ дѣлу. Армія, состоящая почти изъ 60,000 человѣкъ и лично предводительствуемая фельдмаршаломъ княземъ Виндишгрецомъ, главная квартира котораго находится теперь въ Гецендорфѣ, со всѣхъ сторонъ окружаетъ Вѣну, и у меня есть причины надѣяться, что ближайшая цѣль этихъ дѣйствій будетъ достигнута въ скоромъ времени.

„Съ тѣмъ вмѣстѣ, Его Величество почелъ нужнымъ удалить учредительный сеймъ изъ Вѣны и созвать его къ 15-му Ноября въ Кремсиръ.

(Подпис.) Баронъ *Вессенбергъ*."

Венгрія. *Пештъ*, 1 *Ноября*.

Вчера прибыла сюда изъ—подъ Вѣны, Венгерская армія. Коссутъ объявилъ въ совѣтѣ съ своими офицерами, что большая часть арміи отступитъ въ Коморнъ, Пештъ и Офенъ, и совѣтовалъ жителямъ Пресбурга защищаться отъ наступающаго непріятеля; но по всему видно, что князь Виндишгрецъ, при появленіи своемъ, будетъ принятъ городомъ безъ сопротивленія.

— Въ Бреславской газетѣ пишутъ: „Коссутъ продолжаетъ слѣдовать рѣшительно революціонной политикѣ. Такимъ образомъ, не только имѣнія эрцгерцоговъ Альберта и Стефана должны быть конфискованы, но и грозятъ равномѣрно конфискаціею недвижимому имѣнію, которымъ баронъ Сина 33 года владѣетъ близъ новаго цѣпнаго моста, лежащаго между Пештомъ и Будою: Баронъ обвиненъ въ томъ, что велъ переписку съ Іеллачичемъ. Большая часть венгерскихъ крѣпостей еще находится въ рукахъ комендантовъ, которые благопріятствуютъ дѣлу Австріи и, съ помощію энергическихъ мѣръ, удерживаютъ народонаселеніе городовъ въ повиновеніи. Такъ Цуадъ и Каниша были бомбардированы; Темесваръ объявленъ въ осадномъ положеніи, и тамошняя національная гвардія обезоружена. Въ венгерской арміи, большая часть офице-

go jako podżegacza. Z powodu szczególnéj szkodliwości tych pięciu ludzi, i ponieważ uważani są jako główni sprawcy ostatniego buntu, Xiążę Windischgrätz domaga się koniecznie ich wydania, i dopiéro gdy to nastąpi, będzie mógł przywrócić wolną komunikacyą między miastem a przedmieściami i zrobić inne ulgi w stanie oblężenia. Dający schronienie tym osobom, obowiązani są donieść o nich w przeciągu 6 godzin, inaczéj pod sąd wojenny oddani zostaną.

— Austryacki Prezes Ministrów, Baron Wessenberg, wydał do wszystkich Austryackich Posłów przy dworach Niemieckich następujący okólnik, datowany w Ołomuńcu d. 26 października:

„Na ostatnie wypadki w Wiedniu zapatrują się w Niemczech po części i z fałszywego stanowiska. Dla sprawiedliwego o nich sądu, należy miéć na uwadze następne okoliczności:

„Kroki wojenne, obecnie zachodzące pod murami Wiednia, mają na celu tylko poskromienie bezrządu i przywrócenie prawnego rzeczy porządku. Cesarz i jego rząd, bynajmniéj nie mają zamiaru pozbawiać narod udzielonych mu praw, ani urzeczywistniać postrachów, szerzonych przez buntownicze stronnictwo, pod tytułem „reakcyi", ani też udzielać jednéj z Austryackich narodowości przewagi nad drugą. Nie jest to walka narodowości; nie jest to przekształcenie Monarchii w Austryą Sławiańską, jak utrzymuje dziennikarstwo Niemieckie, ale jest to walka porządku z anarchią; prawnéj władzy, bez któréj nie może istniéć żadna forma rządu, z panowaniem terroryzmu; walka konserwacyi ze zniszczeniem. Kto jéj inne nadaje znaczenie, ten nie zwraca, widocznie, najmniejszéj uwagi na fakta.

„Rewolucya przybrała się w szatę Niemiecką. Barwy Niemieckie stały się cechą odznaczającą stronnictwo zniszczenia. Siła oręża użytą została nie przeciwko wolności, wielkości i szczęściu Niemiec, których obrońcą Cesarz Austryacki poczytuje się być przed innymi, ale tylko przeciwko stronnictwu, używającemu na zło, dla swego zgubnego celu, owych barw i owych niezaprzeczonych praw Niemiec. Przeciwko temu to właśnie stronnictwu wymierzone są usiłowania Rządu i armii Jego Cesarskiéj Mości.

„Proszę Pana miéć to ciągle na względzie, i starać się, ile możności, w zakresie swojego działania, nadać wagę temu poglądowi na rzeczy.

„Jego Cesarska Mość i Rząd Jego postanowili użyć w téj walce wszelkich środków, jakie się w ich mocy znajdują. Środki te wskazane są w manifestach Cesarskich z d. 16 i 19 października. Część ich wojenna użytą już została. Wojsko, składające się prawie z 60,000 ludzi, pod osobistem dowództwem Xięcia Windischgrätza, którego główna kwatera znajduje się obecnie w Henzendorf, ze wszech stron opasuje Wiedeń, i mam powód spodziewania się, że bezpośredni cel tych działań zostanie w krótkim czasie osiągniętym.

„Obok tego, Cesarz Jego Mość uważał za rzecz potrzebną usunąć Sejm Ustawodawczy z Wiednia i zwołać go na d. 15 listopada do Kremsiru.

(podp.) Baron *Wessenberg*."

Węgry. *Preszburg*, 1 *listopada*.

Wczoraj przybyła tu uciekająca z pod Wiednia armia Węgierska. Kossuth oświadczył na radzie ze swymi oficerami, że większa część armii cofnie się do Komorna, Pesztu i Budy, tudzież doradzał mieszkańcom Preszburga, aby się sami bronili przed zbliżającym się nieprzyjacielem. Widać atoli ze wszystkiego, że Xiążę Windischgrätz, skoro się ukaże, zostanie przyjęty przez miasto bez oporu.

— W gazecie Wrocławskiéj piszą: „Kossuth trzyma się stanowczo polityki rewolucyjnéj. Skutkiem tego, nie tylko dobra Arcy-Xięcia Alberta i Stefana mają uledz konfiskacie, ale też grożą podobną konfiskatą i nieruchomym dobrom, które od 33 lat posiada Baron Sina, niedaleko łańcuchowego mostu między Pesztem i Budą. Obwiniają Barona o to, że utrzymywał korrespondencyą z Jełłaczyczem. Większa część twierdz Węgierskich zostaje jeszcze w ręku Komendantów, którzy sprzyjają sprawie Austryackiéj, i za pomocą środków energicznych utrzymują ludność miejską w posłuszeństwie. Tym sposobem miasta Znad i Kanisza były bombardowane; Temeswar ogłoszony w stanie oblężenia, a gwardya tameczna rozbrojona. W wojsku Węgierskiém większa część oficerów jest przywiązaną do Cesarskiéj chorągwi; przetoż kiedy to wojsko stanęło na ziemi Austryackiéj, wielu oficerów nie

ровъ привязана къ императорскому знамени; потому, когда эта армія вступила на австрійскую землю, многіе офицеры отказались отъ участія въ сраженіи и получили позволеніе выйти изъ рядовъ.“

Галиція. *Лембергъ*, 6 *Ноября*.

Въ Лембергской газетѣ, отъ 6 с. м., напечатано слѣдующее объявленіе: „Чтобы удостовѣриться, что 4-й пунктъ постановленія отъ 2 ч. с. м., по силѣ котораго всѣ выходцы, непринадлежащіе къ числу жителей австрійской имперіи, также всѣ иногородцы, должны немедленно удалиться отсюда, въ точности исполняется, обязываются всѣ домохозяева и жильцы, въ теченіе 48-мъ часовъ, то есть, до 8 Ноября с. г., донести здѣшнему магистрату о точномъ исполненіи сего распоряженія, или поименовать всѣхъ тѣхъ, кои не исполнили онаго; въ противномъ случаѣ, они подвергнутся денежному штрафу 100 рейн. гульд., а при несостоятельности въ уплатѣ онаго, отданы будутъ подъ стражу. Лембергъ 9-го Ноября 1848. (Подп.) Командующій генералъ *Гаммерштейнъ*.“

Тріэстъ, 31 *Октября*.

Австрійскій гарнизонъ крѣпости Местера, состоящій всего изъ 600 чел., аттакованъ былъ 27 с. м., во время густаго тумана, отрядомъ венеціянскихъ войскъ, состоявшимъ изъ 6-ти до 8-ми тысячъ человѣкъ, и послѣ непродолжительнаго сопротивленія принужденъ былъ отступить, потерявъ три орудія и много людей убитыми и ранеными. Въ полдень того же числа, Австрійскій отрядъ въ 1,600 чел. пѣхоты и 1.500 кавалеріи двинулся къ Местеру; но Венеціянцы, не ожидая нападенія, обратились въ бѣгство, разграбивъ и опустошивъ эту крѣпость.

Франція.

Парижъ, 7 *Ноября*.

Совѣщанія національнаго собранія 3, 4, 6 и 7 *Ноября*. Въ засѣданіи 3 числа, при дальнѣйшемъ вторичномъ соображеніи статей уложенія, статья 44-я, касающаяся прозидента, вызвала весьма жаркія пренія. Г. Туре возобновилъ прежнее свое предложеніе: „чтобы ни одинъ членъ тѣхъ фамилій, которыя царствовали во Франціи, не могъ быть избранъ въ президенты, и присоединилъ оное, въ видѣ добавочной статьи, къ упомянутой статьѣ уложенія. Но министръ Дюфуръ, отъ имени кабинета, и наконецъ самъ генералъ Кавеньякъ говорили сильно противъ сего, утверждая, что такое исключеніе, очевидно касающееся одного лишь Людвика Бонапарте, оскорбляетъ честь республики и ограничиваетъ свободу общей балотировки, обеспеченную прежними статьями уложенія. Въ слѣдствіе сего, предложеніе Г. Туре было отринуто, и всѣ слѣдующія статьи уложенія, по 91 статью включительно, были во второй разъ безъ перемѣны приняты. Въ засѣданіи 4-го числа, національное собраніе окончило разсмотрѣніе проекта устава и приняло оный 739-ю голосами противъ 30. Вся крайняя лѣвая сторона не участвовала въ балотировкѣ. Когда разсматривали 115 статью, коею выборъ президента назначенъ на 10 Декабря, Г. Ларabи требовалъ сокращенія этого срока, по поводу остановки торговли и промышленности, но собраніе отвергло его предложеніе. По утвержденіи устава, министръ внутреннихъ дѣлъ, Г. Дюфуръ, предложилъ устроить торжество по случаю принятія и обнародованія устава. Проектъ этотъ переданъ въ отдѣленія. Въ засѣданіе 6 числа, собраніе занималось соображеніемъ бюджета, и опредѣлило устроить въ Парижѣ народное торжество по поводу обнародованнія новаго уложенія, которое назначено на 12 Ноября.

Засѣданіе національнаго собранія, 7-го Ноября. По очереди слѣдовала интерпелляція Г. Буве, по предмету политики кабинета, а именно, касательно Италіи. Ораторъ укорялъ въ своей рѣчи правительство въ бездѣйствіи и въ томъ, что оно придерживается двухъ политическихъ системъ. Министръ иностранныхъ дѣлъ, Г. Бастидъ, отвѣчалъ на это, что, по вторженіи Австрійцевъ, въ Августѣ мѣсяцѣ, въ Миланъ, Франція предложила свою интервенцію, основанія коей утверждены національнымъ собраніемъ. Дѣло шло только въ назначеніи мѣста конгресса. Между тѣмъ, случившіяся въ Октябрѣ происшествія прервали переговоры: но они возобновятся, и предначертанная цѣль будетъ достигнута миролюбивымъ путемъ.

chciało brać udziału w bitwie i otrzymało pozwolenie opuszczenia szeregów.“

Galicya. *Lwów*, 6 *listopada*.

Gazeta Lwowska z d. 6-go b. m. zawiera następujące uwiadomienie: „Ażeby mieć przekonanie, że punkt 4-ty wydanéj przezemnie na d. 2-m b. m. odezwie, mocą którego, wszyscy emigranci którzy nie są obywatelami Austryackiego Państwa, i wszyscy nie-Lwowianie, jakoteż obcy bez zatrudnienia, najdaléj do trzech dni, a tamci bez odwołania, kraj opuścić mają, ściśle jest dopełnionym: winni są wszyscy posiadacze domów i rezydenci, w ciągu 48 godzin, to jest, do końca d. 8 listopada 1848, przełożonemu magistratu donieść o istotnem dopełnieniu rozporządzenia tego, albo powymieniać imiennie wszystkich tych, którzy rozporządzenia powyższego nie usłuchali; inaczéj, obłożeni zostaną karą pieniężną 100 reńskich m. k., a w niemożności, ukarani więzieniem według prawa. Lwów, 9 listopada 1848, (podp.) Hammerstein, Jenerał komenderujący.

Tryest, 31 *października*.

Dnia 27 b. m., załoga Austryacka w Mestre, złożona z 600 żołnierzy, napadniętą została podczas mgły gęstéj przez wojska Weneckie, 6 do 8,000 ludzi wynoszące, i po krótkim oporze zmuszona była do opuszczenia tego stanowiska, postradawszy 3 działa, tudzież wielu zabitych i rannych. O południu tego samego dnia, nowy oddział Austryacki, złożony z 1,600 piechoty i 1.500 jazdy udał się na odsiecz ku Mestre, lecz Wenecyanie natychmiast, bez oczekiwania natarcia, ratowali się ucieczką: wprzód jednak zrabowali i spustoszyli twierdzę.

Francya.

Paryż, 7 *listopada*.

Obrady Zgromadzenia Narodowego w dniach 3, 4, 6 *i* 7 *listopada*. *Na posiedzeniu d.* 3, przy dalszém powtórném roztrząsaniu artykułów Ustawy, art. 44, mówiący o Prezydencie, żywe nader wywołał spory. P. Thouret wznowił dawny swój wniosek, „iżby żaden członek tych rodzin, które niegdyś panowały we Francyi, nie mógł bydź obrany Prezydentem“, i podał go jako dodatek do rzeczonego wyżéj artykułu Ustawy. Atoli Minister Dufaure, w imieniu gabinetu, i nakoniec sam Jenerał Cavaignac, wystąpili z mocą przeciwko temu, twierdząc, iż takowe wyłączenie, ściągające się wyraźnie do jednéj tylko osoby Ludwika Bonapartego, ubliża godności Rzeczypospolitéj i ogranicza wolność powszechnego głosowania, zapewnioną w poprzednich artykułach ustawy. W skutek tego, wniosek P. Thouret został odrzucony, i wszystkie następne artykuły ustawy, aż do 91 włącznie, bez odmiany powtórnie przyjęte zostały. *Na posiedzeniu d.* 4, Zgromadzenie Narodowe ukończyło rewizyą ustawy, i takową większością 739 głosów przeciw 30 ostatecznie przyjęło. Cała ostateczna Strona Lewa nie miała udziału w głosowaniu. Przy rozbierano 115 go artykułu, stanowiącego, że wybór Prezydenta ma nastąpić 10 grudnia, P. Larabit żądał przyśpieszenia tego terminu, z powodu, że handel i przemysł leżą odłogiem. Zgromadzenie wniosek ten odrzuciło. Po uchwaleniu ustawy, Minister spraw wewnętrznych, Dufaure, proponował urządzenie uroczystości z powodu przyjęcia i ogłoszenia ustawy; projekt ten odesłano do wydziałów. *Na posiedzeniu d.* 6, Zgromadzenie zajmowało się roztrząsaniem budżetu, i postanowiło wyprawić publiczną uroczystość w Paryżu, z powodu ogłoszenia nowéj ustawy, mającego nastąpić d. 12 listopada.

Na posiedzeniu dzisiejszém (d. 7). z porządku dziennego przypadła interpellacya P. Bouvet w przedmiocie polityki gabinetu, w sprawie Włoskiéj. Mówca obwiniał w swym głosie rząd o bezczynność i trzymanie się podwójnéj polityki. Odrzekł mu na to Minister spraw zagr., P. Bastide, że po wkroczeniu Austryaków, w miesiącu sierpniu do Medyolanu, Francya wystąpiła zaraz ze swojém pośrednictwem, którego zasady Zgromadzenie Narodowe potwierdziło. Szło tylko o wyznaczenie miejsca Kongressu. Tymczasem w Październiku zaszły wypadki, które przerwały układy; atoli te będą wkrótce nanowo zawiązane, a zamierzony cel przyjacielskiemi środkami osiągnięty zostanie. Po tych wyrazach Ministra, Zgromadzenie uznało interpellacyą za ukończoną i zajęło się rozbiorem kwestyi, czy ma

Послѣ сихъ словъ министра, собраніе признало интерпелляцію оконченною и приступило къ разсмотрѣнію проекта: слѣдуетъ-ли или не слѣдуетъ отсрочить засѣданія на мѣсяцъ? Г. Кокерель, именемъ законодательной коммиссіи, объявилъ мнѣніе въ пользу отсрочки; ген. Кавеньякъ былъ того же мнѣнія, но когда приступили къ собиранію голосовъ, проектъ сей отринутъ 507 голосами противъ 214. Засимъ собраніе постановило, чтобы законодательная коммиссія и впредь составляла проекты органическихъ законовъ, а равно, чтобы представители не были увольняемы въ отпускъ, когда число ихъ не превышаетъ 600 человѣкъ.

— 4-го числа, въ 6 часовъ вечера, раздались пушечные выстрѣлы въ Парижѣ; всѣ приведены были въ ужасъ, полагая, что опять возникла революція; но вскорѣ успокоились, узнавъ, что эти выстрѣлы возвѣщали народу объ окончаніи разсмотрѣнія устава въ національномъ собраніи.

— Здѣсь строятся теперь огромныя подмостки при стѣнѣ Тюльерійскаго сада, на коихъ помѣстятся: національное собраніе, дипломатическій корпусъ и высшее начальство республики, во время публичнаго чтенія устава 12-го с. м. Военный министръ, генералъ Ламорисьеръ, передалъ по телеграфу распоряженіе, чтобы изъ всѣхъ департаментовъ прибыли депутаты на это торжество.

— Министръ внутреннихъ дѣлъ Г. Дюфуръ, издалъ циркуляръ къ префектамъ, въ коемъ предписываетъ имъ стараться убѣдить жителей, что равнодушіе ихъ при выборѣ президента республики можетъ имѣть пагубныя послѣдствія для края.

— Комитеты клубовъ произвели вчера вечеромъ собраніе при улицѣ *Grenelle St. Honoré*, причемъ полицейскій коммиссаръ, желавшій присутствовать при преніяхъ, не былъ допущенъ. Говорятъ, что возъимѣли намѣреніе всѣ клубы преобразоваться въ избирательныя собранія, въ которыхъ полиція, по закону, присутствовать не можетъ.

— Людвикъ Бонапарте нанялъ для себя, близъ Парижа, лѣтнюю квартиру, для того, какъ думаютъ, чтобы обезопасить свою жизнь, ибо онъ опасается покушенія.

9 Ноября.

Совѣщанія національнаго собранія 8 Ноября. При самомъ открытіи засѣданія, министръ иностранныхъ дѣлъ, г-нъ Бастидъ, представилъ трактаты торговые и навигаціонные, заключенные съ южною Америкою и Сандвичевыми островами. Послѣдній изъ сихъ трактатовъ, заключенный министрами Короля Лудвика Филиппа, еще не ратификованъ. За симъ военный министръ, ген. Ламорисьеръ, внесъ проектъ закона о призваніи на службу 80,000 конскриптовъ за 1848 годъ, и объявилъ, что настоящее положеніе дѣлъ Европы, какъ сказано было на вчерашнемъ засѣданіи, дозволяетъ Франціи распустить 55,000 служащихъ нижнихъ чиновъ по домамъ. По окончаніи пріуготовительныхъ занятій, приступило собраніе къ преніямъ о бюджетѣ, и отринуло проектъ объ упраздненіи нѣсколькихъ консульствъ.

— Національное собраніе разрѣшило сегодня, чтобы городъ Парижъ заключилъ заемъ въ 10 мил. фр. на вспомоществованіе нищихъ, также одинъ милліонъ на продовольствіе войскъ. Потомъ собраніе занялось разсмотрѣніемъ бюджета 1848 года, а именно статьи, касающейся министерства иностранныхъ дѣлъ.

— Въ сегодняшнемъ Монитерѣ напечатанъ циркуляръ министра внутреннихъ дѣлъ Дюфура и префекта Рекюра, содержащій въ себѣ полицейскія правила, относительно выбора президента 10 Декабря. Вообще полагаютъ, что Прудонъ, не смотря на ненависть питаемую къ его партіи, предложитъ въ кандидаты на званіе президента г-на Ледрю-Роллена. Генералъ Кавеньякъ намѣренъ напечатать свою прокламацію къ избирателямъ въ слѣдующее Воскресенье, а Лудвикъ Бонапарте, чрезъ два дня послѣ. Слышно, что онъ изъявитъ мнѣніе въ пользу демократической республики, о коей мечталъ Наполеонъ на островѣ св. Елены. Носятся также слухи будто Гг. Бюжо, Бедо и Шангарнье, сами отказались отъ предложенія нѣкоторыхъ членовъ національнаго собранія назначить ихъ кандидатами въ президенты. Въ *Presse* утверждаютъ, что генералъ Кавеньякъ, всѣми силами старается склонить Г. ЛедрюРоллена отречься отъ кандидатства въ президенты, но Г. Ледрю-Ролленъ не соглашается иначе, какъ на условіи, чтобы ему снова отдано было министерство внутреннихъ дѣлъ.

się odroczyć na miesiąc lub nie? P. Cocquerel, imieniem Kommissyi ustawodawczéj oświadczył się za jednomiesięczną przerwą; tego samego zdania był i Jenerał Cavaignac; jednakże, gdy przyszło do głosowania, projekt ten większością 507 głosów przeciw 214 odrzucony został. Następnie uchwalili Reprezentanci, ażeby Kommissya ustawodawcza zajmowała się nadal ułożeniem praw organicznych, tudzież, iżby żadnemu Reprezentantowi nie udzielać urlopu, jeżeli liczba członków Zgromadzenia tylko 600 wynosić będzie.

— Dnia 4, o godzinie 6-éj wieczorem, usłyszano huk dział w Paryżu; trwoga przejęła wszystkich sądzono bowiem, że znowu wybuchła rewolucya; wnet jednak wróciła spokojność, gdy się dowiedziano, że te wystrzały zwiastowały przyjęcie ostateczne ustawy przez Zgromadzenie Narodowe.

— W obecnéj chwili wznoszą olbrzymie rusztowanie przy murze ogrodu Tujlleryjskiego, na którém Zgromadzenie Narodowe, Ciało Dyplomatyczne i najwyższe władze Rzeczypospolitéj zajmą miejsce podczas publicznego odczytania ustawy w dniu 12 b. m. Minister wojny, Jenerał Lamoricière, wydał telegrafem rozkazy względem wysłania deputacyi ze wszystkich departamentów, na tę uroczystość do Paryża.

— Minister spraw wewnętrznych Dufaure wydał okólnik do Prefektów, w którym poleca im, aby wszelkiemi sposobami starali się przekonać obywateli swoich departamentów, że obojętność podczas wyborów Prezydenta Rzeczypospolitéj, najszkodliwsze skutki dla całego kraju sprawićby mogła.

— Klubowe komitety odbyły wczoraj w wieczór Zgromadzenie przy ulicy Grenelle St. Honoré, i Komisarz policyi, który chciał być przy rozprawach obecny, nie został przypuszczony. Słychać, że powzięto postanowienie, aby wszystkie kluby zamienić w Zgromadzenia wyborcze, na których prawnie policya znajdować się nie może.

— Ludwik Bonaparte najął sobie w bliskości Paryża letnie mieszkanie, jak sądzą, aby się zabezpieczyć od zamachów na swoje życie, których się ciągle obawia.

Dnia 9 listopada.

Obrady Zgromadzenia Narodowego w dniu wczorajszym. Przy początku obrad, Minister spraw zagranicznych P. Bastide, złożył zawarte traktaty handlu i żeglugi z południową Ameryką i z wyspami Sandwichskiemi; ten ostatni, jako przez Ministrów Króla Ludwika Filipa ułożony, nie został jeszcze ratyfikowanym. Następnie, Minister wojny, Jenerał Lamoricière, złożył projekt do prawa, względem powołania do wojska 80,000 spisowych, za rok 1848, oraz oświadczył, że obecne położenie Europy, dozwala Francyi odesłać 55,000 ludzi z pod chorągwi do domu. Po załatwieniu spraw przedwstępnych, przystąpiło Zgromadzenie do narad nad budżetem, i odrzuciło projekt zniesienia kilku Konsulatow.

— Zgromadzenie Narodowe uchwaliło w dniu dzisiejszym upoważnienie miasta Paryża do zaciągnienia pożyczki w ilości 10 milionów fr. na wyżywienie ubogich, tudzież milion dla wojska lądowego; następnie zaś zajmowało się budżetem na rok 1848, a mianowicie paragrafem, dotyczącym Ministerstwa spraw zagranicznych.

— *Monitor* umieścił dzisiaj okólnik Ministra spraw wewnętrznych Dufaure i Prefekta Recurt, obejmujący przepisy administracyjne w przedmiocie wyboru Prezydenta w d. 10 grudnia. Sądzą, że Proudhon, mimo wstrętu stronnictwa, do którego należy, przedstawi naprzeciw Jenerałowi Cavaignac kandydatem do Prezydentury P. Ledru-Rollin. Jenerał Cavaignac ogłosić ma d. 12 swój manifest wyborowy, a Ludwik Bonaparte we dwa dni poźniéj. Mówią, że ten ostatni oświadczy się za Rzeczapospolitą demokratyczną, o któréj Napoleon na wyspie św. Heleny marzył. Krążą także wieści, że PP. Bugeaud, Bedeau i Changarnier zrzekli się dobrowolnie ofiarowanéj im przez niektórych członków Zgromadzenia kandydatury do Prezydentostwa. *Presse* utrzymuje, że Jenerał Cavaignac usiłuje wszelkiemi sposobami nakłonić P. Ledru-Rollin do podobnegoż zrzeczenia się, ale ten miał położyć za warunek, iżby mu znowu oddano ministerstwo spraw wewnętrznych.

— Ревизіонная коммиссія, учрежденная генераломъ Кавеньякомъ, представила исполнительной власти для помилованія 991 изъ числа Іюньскихъ преступникомъ, кои въ слѣдствіе того тотчасъ выпущены на волю.

— Вчера открыты обычные курсы въ Парижскомъ университетѣ.

— Говорятъ, что потери, понесенныя въ послѣднее время домомъ Ротшильдомъ, въ Вѣнѣ, побудили его оставить дѣла. Домъ этотъ, съ 24 Февраля, мало занимается финансовыми дѣлами и видимо отъ оныхъ уклоняется.

Англія.

Лондонъ 31 Октября.

Королева и принцъ Альбертъ посѣтили вчера Короля Лудвика Филиппа и Королеву Бельгійскую въ Клермонтѣ. Извѣстіе, будто нѣкоторые члены фамиліи Короля Людвика были больны, не подтверждается; только Королева была нѣсколько нездорова.

— Совѣтъ министровъ постановилъ, чтобы приговоръ Клонмельскаго суда, по дѣлу ирландскихъ заговорщиковъ, не былъ приводимъ въ исполненіе. Изъ Ирландіи сообщаютъ, что, Королева политическихъ преступниковъ, приговоренныхъ къ смертной казни, повелѣла изгнать изъ государства.

— На вакансію послѣ умершаго лорда Карлисля; кавалеромъ ордена Подвязки пожалованъ Ирландскій намѣстникъ лордъ Кларендонъ, который прибылъ сюда изъ Дублина.

— Американскій консулъ въ Монтере (въ Калифорніи) подтверждаетъ полученное извѣстіе, что рѣки этого края изобилуютъ золотомъ. Въ рѣкѣ Плацера, до 1,000 работниковъ промываютъ песокъ и каждый изъ нихъ добываетъ по унціи золота.

— Съ мыса Доброй Надежды пишутъ, что сэръ Смитъ сдѣлалъ 29 Августа нападеніе на возмутившихся Боэрсовъ и разбилъ ихъ послѣ продолжавшагося три три часа сраженія. Сэръ Смитъ раненъ въ колѣно.

— Съ острова Цейлона увѣдомляютъ, что по укрощеніи бывшаго тамъ возстанія, зачинщики онаго приговорены къ разстрѣлянію; за поимку предводителя инсургентовъ, называвшагося Королемъ Кандіи, назначено въ награду 150 ф. ст. Этотъ предводитель, по имени Давидъ Аппо, выскочилъ въ окно изъ темницы и бѣжалъ.

1 Ноября.

На засѣданіи тайнаго совѣта, подъ предсѣдательствомъ Королевы и въ присутствіи принца Альберта и всѣхъ министровъ, постановлено отсрочить засѣданія парламента съ 2 Ноября, по 19-е Декабря. Лордъ Кларендонъ живетъ въ Виндсорѣ.

— Главный судъ *Queen's-Bench* будетъ разсматривать, 13 с. м., прошеніе О'Бріена объ уничтоженіи приговора, по поводу несоблюденія формальностей. Четыре заговорщика, приговоренные къ смерти, получили уже увѣдомленіе, что приговоръ этотъ не будетъ надъ ними исполненъ.

— Изъ Бомбая получены извѣстія, простирающіяся по 3-е Октября. Генералъ-губернаторъ намѣревался вскорѣ отправиться въ сѣверныя провинціи, а главнокомандующій имѣлъ немедленно выѣхать въ Фиросъпуръ.

— Донесенія изъ Мультана простираются по 18 Сентября и весьма важны. Мультанскій князь, Мульрачъ, преслѣдуемый маіоромъ Эдвардомъ, отступилъ къ Мультанской крѣпости, въ которой обложилъ его генералъ Вишъ. 12 Сентября Англичане произвели нападеніе на крѣпость, но оно, послѣ кровопролитной битвы, осталось безъ успѣха. А такъ какъ при семъ два Пенджабскіе Сейкскіе полка, служившіе Англичанамъ, перешли на сторону Мульрача, то генералъ Вишъ, имѣя 23,000 чел. войска, призналъ необходимымъ снять осаду и за симъ отступилъ. 14 же числа англійскими баттареями пр оизведена снова была брешь, какъ вдругъ Ширъ Сингъ съ отрядомъ въ 4,000 чел. перешелъ на сторону непріятеля, что заставило 15 числа снять осаду и войска отступили къ лагерю, расположенному въ 3 миляхъ отъ Мультана. 17-го числа происходило дальнѣйшее отступленіе по направленію къ Бага вулпуръ, и въ 7 часахъ пути англійскія войска заняли сильную позицію.

— Kommissya rewizyjna, ustanowiona przez Jenerała Cavaignac, przedstawiła Władzy Wykonawczéj 991 więźniów Czerwcowych do ułaskawienia, którzy, w skutek tego przedstawienia, natychmiast na wolność wypuszczeni zostali.

— W dniu wczorajszym rozpoczęły się zwykłe kursa w uniwersytecie Paryzkim.

— Straty, jakie w ostatnich czasach poniósł w Wiedniu dom Rotszyldów, miały, jak mówią, spowodować go do zaniechania nadal interessów bankierskich. Trzeba też wiedzieć, że dom pomieniony od d. 24 lutego niewiele zajmuje się sprawami finansowemi i zamierzył je oddawna porzucić.

Anglia

Londyn, 31 października.

Królowa z małżonkiem swoim odwiedziła wczoraj Króla Ludwika-Filipa i Królowę Belgijską w Claremont. Nie potwierdza się krążąca pogłoska, jakoby część rodziny pomienionego Króla była chorą. Królowa tylko nieco cierpi na zdrowiu.

— Na przedostatniéj radzie gabinetowéj postanowiono, że wyroki śmierci w Clonmel wydane, przeciw spiskowym Irlandzkim, nie będą wykonane. Z Irlanyi zaś donoszą, że Królowa wszystkim przestępcom zamieniła karę śmierci na dożywotnie wywiezienie z kraju.

— Order Podwiązki, pozostały po zgonie Lorda Carlisle, oddany został Lordowi-Namiestnikowi Irlandyi, Lordowi Clarendon, który tu przybył z Dublinu.

— Konsul Amerykański w Monterey (w Kalifornii) potwierdza udzielone dawniéj doniesienie, że rzeki tego kraju obfitują w złoto. W rzece Placera, przeszło 1,000 osób zajmuje się przemywaniem piasku, a każda może dziennie zebrać uncyą złota.

— Donoszą z przylądka Dobréj Nadziei, że Sir Smith w d. 29 sierpnia natarł na zbuntowanych Boersów, pokonał ich po trzygodzinnéj walce, rozpędził i zupełne odniósł zwycięztwo. Sir Smith został ranny w kolano.

— Donoszą z wyspy Cejlan, że po uśmierzeniu tameczznego powstania, naczelników spisku skazano na rozstrzelanie. Nagłowę naczelnika powstańcow, którego zwali Królem Kandy, nałożono 150 funt. szter. Naczelnik ten zowiący się Dawid Appoo, będąc już przez nieprzyjacioł wzięty w niewolę, wyskoczył oknem i ratował się ucieczką.

Dnia 1 listopada.

Na posiedzeniu Tajnéj Rady, odbywanéj wczoraj pod przewodnictwem Królowéj, na któréj znajdował się Xiążę Albert i wszyscy Ministrowie, postanowiono odroczyć Parlament od d. 2-go listopada do 19 grudnia. Lord Clarendon bawi w Windsorze.

— Sąd główny Queen's Bench, w d. 13 b. m. rozpoznawać będzie zaniesioną prośbę O'Briena o skassowanie wyroku, z powodu przekroczenia form. Czterem spiskowym, na śmierć osądzonym, już doniesiono urzędownie, że wyrok śmierci nie będzie na nich wykonany.

— Z Bombaj nadeszły wiadomości do dnia 3 października. Jeneralny Gubernator miał wkrótce udać się do północnych prowincyi, a Wódz naczelny miał natychmiast wyjechać do Firozpur.

— Wiadomości z Multan dochodzą do dnia 18 września i są nader wielkiéj wagi. Mulracz, Xiążę Multanu, attakowany przez Majora Edwards, cofnął się do warowni Multanu i obleżony został przez Jenerała Whish. Dnia 12 września Anglicy przypuścili szturm do warowni, ale ten po krwawéj walce został odparty. Równocześnie dwa półki Seików z Pendżabu, które służyły Anglikom za wojsko posiłkowe, przeszły do Mulracza. Z tego powodu Jenerał Whish z 23 000-tysięczną armią uznał za potrzebę zaniechać dalszego szturmu i następnie cofnął się nieco. Atoli d. 14 Angielskie batterye ponowiły szturm i miały już zrobić wyłom, gdy Szir Sing z nowym oddziałem 4,000 Seików przeszedł do nieprzyjaciela. Dnia 15 odstąpiono przeto całkiem od oblężenia, i wojsko cofnęło się do obozu o 3 mile od Multanu. Dnia 17 odbywano dalszy odwrót, w kierunku Bahawulpur, i o 7 godzin drogi wojsko angielskie zajęto mocne stanowisko.

До бѣгства сейковъ, Англичане произвели много схватокъ, сперва удачныхъ, а потомъ испытали нѣсколько пораженій; 12-го же числа, въ ожесточенной битвѣ при нападеніи на внѣшнія укрѣпленія и Мультанскую крѣпость, лишились слишкомъ 200 чел. Англичанами въ Фироспурѣ получено предписаніе немедленно сосредоточить 20,000 чел. войскъ, половина которыхъ должна выступить противъ Мультана; сверхъ сего 9,000 чел. бомбайскихъ войскъ, соберутся при рѣкѣ Индѣ. Въ Пенджабѣ господствуетъ непріязненное расположеніе противъ Англичанъ. Полагаютъ, что надъ Суттлечемъ разразится общая кровопролитная война.

Przed dezercyą Seików, Anglicy odbyli szereg potyczek; z początku zwycięzcy, następnie doznali kilku klęsk, a dnia 12, w zaciętéj walce przy uderzeniu na zewnętrzne fortyfikacye i warownie Multanu, utracili przeszło 200 ludzi. Ze strony Anglików nadszedł do Firozpur rozkaz bezzwłocznego skoncentrowania 20,000 wojska, którego połowa ma się udać do Multanu; prócz tego 9,000 wojska Bombajskiego ma się zebrać nad rzeką Indus. W Pendżab panuje buntownicze usposobienie przeciw Anglikom. Przewidują wznowienie krwawéj ogólnéj wojny nad Suttleczem.

Италія.

Римъ, 9 Октября.

Извѣстно, что генералъ Дурандо, за сдачу Виченцы Австрійцамъ, былъ обвиненъ въ государственной измѣнѣ, даже многими членами палаты депутатовъ. Коммиссія, наряженная Папою для изслѣдованія образа дѣйствій этого генерала, единогласно объявила, что такое обвиненіе неосновательно.

— Папа чрезъ оберъ-церемоніймейстера, объявилъ коллегіи кардиналовъ, что прежнія дружескія отношенія между римскимъ дворомъ и испаніею возстановлены.

— Папа принялъ въ свою службу 3,000 чел. Швейцарцевъ.

Туринъ, 24 Октября.

Въ засѣданіи 18-го с. м., палата депутатовъ избрала себѣ въ президенты Винч. Джоберти. Генералъ Джакомо Дурандо избранъ, на другой день, въ вице-президенты. Въ этомъ послѣднемъ засѣданіи, 19-го Октября, министръ внутреннихъ дѣлъ далъ слѣдующій отвѣтъ на возгласы воинственной партіи: „Мы никогда не говорили, что посредничество должно продлиться вѣчно; напротивъ, мы объявляли, что министерство приняло энергическія мѣры для побужденія Австріи къ рѣшительному отвѣту на предложенныя нами условія. Эти условія устранили бы войну и вполнѣ удовлетворили бы Государство. Отъ Австріи мы требуемъ *да* или *нѣтъ*. Если она будетъ слишкомъ долго медлить отвѣтомъ, то министерство возобновитъ непріятельскія дѣйствія, какъ скоро позволятъ обстоятельства. Въ настоящее время, это невозможно. Кто отважится совѣтовать намъ, чтобы мы снова выставили силы противъ арміи фельдмаршала Радецкаго, которая очевидно сильнѣе нашей арміи?“ Потомъ, отвѣчая на одинъ вопросъ, предложенный г-мъ Монтесемоло, министръ внутреннихъ дѣлъ объявилъ, что Сардинскій флотъ получилъ приказаніе возвратиться въ Венеціанскія воды еще прежде, нежели сдѣлались здѣсь извѣстными Вѣнскія происшествія.

— 21-го Октября министры извѣстили въ сенатѣ, что Тоскана согласилась на сдѣланное Сардиніею предложеніе относительно составленія Италіянскаго союза; но проектъ сей въ Римѣ встрѣчаетъ нѣкоторыя затрудненія.

— Въ Лукской газетѣ утверждаютъ, что Неаполитанское правительство приступило къ основанію италіянскаго союза.

— Собранный въ Туринѣ конгрессъ италіанской федераціи, 23 числа избралъ своимъ мѣстопребываніемъ Римъ.

Włochy.

Rzym, 10 października.

Jeszcze przed pół rokiem tak uwielbiany Papieżki Jenerał Durando, obwiniony był, jak wiadomo, nawet przez wielu członków Izby Deputowanych, o zdradę kraju, z powodu, że kapitulował w Vicenzy, lubo przed trzy razy większą siłą Austryacką. Teraz wyznaczona przez Papieża Kommissya, ze znakomitych oficerów złożona, na podstawie dokumentów i po rozważeniu wszelkich okoliczności, uznała oskarżenie to za bezzasadne.

— Na rozkaz Papieża, Wielki Mistrz obrzędów zawiadomił dziś okólnikiem Kollegium Kardynałów, że między Stolicą Apostolską i dworem Hiszpańskim przywrócone zostały dawne przyjacielskie stosunki.

— Papież przyjął do służby swojéj 3,000 Szwajcarów.

Turyn, 24 października.

Na posiedzeniu d. 18 października, Izba Deputowanych obrała swoim Prezesem Win. Gioberti; nazajutrz Jenerał Jacobo Durando obrany został Wice-Prezesem. Na tém ostatniem posiedzeniu, 19-go października, Minister spraw wewnętrznych dał następną odpowiedź na interpellacye stronnictwa pragnącego wojny: „Nigdyśmy nie utrzymywali, aby zawieszenie broni wiecznie trwać miało; oświadczyliśmy owszem, że Ministerstwo obmyślało energiczne środki celem skłonienia Austryi do stanowczéj odpowiedzi na podane sobie warunki. Warunki te uchyliłyby wojnę i zaspokoiłyby w zupełności żądania kraju. Od Austryi domagamy się *tak* lub *nie*. Jeśli zbyt długo zwlekać będzie swą odpowiedź, natenczas Ministerstwo rozpocznie kroki nieprzyjacielskie, skoro okoliczności pozwolą. Obecnie to jest rzeczą nie podobną. Któż odważy się doradzać nam, abyśmy wystąpili znów zbrojno przeciwko wojsku Radeckiego, które oczewiście jest mocniejsze od naszego?“ — Daléj odpowiadając na pytanie, zadane przez P. Montesemolo, tenże Minister oświadczył, że flota Sardyńska otrzymała rozkaz wrócenia na wody Weneckie, wprzód jeszcze, nim dowiedziano się o wypadkach zaszłych w Wiedniu.

— W Senacie zawiadomili Ministrowie d. 21 października, że Toskania przystała na propozycyą uczynioną przez Sardynią względem ułożenia podstawy Związku Włoskiego, ale projekt ten w Rzymie napotyka jeszcze pewne przeszkody.

— Gazeta Lukiezka zapewnia, że rząd Neapolitański przystąpił do zasady Związku Włoskiego.

— Zebrany w Turynie Kongress Federacyi Włoskiéj, postanowił d. 23 obrać Rzym za swoje siedlisko nadal.

Испанія.

Мадритъ, 26 Октября.

Королева поручила своему супругу управленіе имѣніемъ и дворомъ, посему должность дворцоваго губернатора упразднена.

— Французскій посланникъ Г. Лессепсъ, поднесъ вчера Королевѣ письмо генерала Кавеньяка, коимъ онъ уполномочивается при здѣшнемъ дворѣ.

— Бывшій министръ г-нъ Гонзалесъ Браво возвратился сюда третьяго дня изъ Франціи.

— Въ министерскихъ журналахъ сообщаютъ, что Испанскіе прогрессисты, подъ предводительствомъ генерала Аметлера, будучи преслѣдуемы французскими жандармами, вторглись въ Каталонію, гдѣ присоединились къ нимъ молодые люди изъ Геронской области.

Hiszpania.

Madryt, 26 października.

Królowa oddała małżonkowi swemu zarząd dóbr i dworu swego; zatém posada Gubernatora pałacu została zniesiona.

— Dotychczasowy Poseł francuzki, P. Lesseps, złożył Królowéj, w dniu wczorajszym pismo Jenerała Cavaignac, mianujące go nadzwyczajnym Posłem przy dworze Madryckim.

— Były Minister P. Gonzalez Bravo wrócił tu onegdaj z Francyi.

— Dzienniki Ministeryalne donoszą, że progresiści Hiszpańscy, zostający pod wodzą Jenerała Ametller, ścigani przez żandarmów Francuzkich, wkroczyli do Katalonii, gdzie młodzi ludzie z prowincyi Gerona do nich się przyłączyli.

Турція.

Константинополь, 18 *Октября*.

Извѣстіе о кончинѣ Персидскаго-Шаха подтверждается. Скончавшійся Персидскій Шахъ, Мухамедъ, имѣлъ 42 года отъ роду. Онъ былъ третій Государь изъ династіи Каджаровъ, ведущей свое начало съ 1794 года, родился въ 1806 году и царствовалъ 14 лѣтъ (съ 1834 года). Опасаются войны между разными претендентами на корону. Между тѣмъ, 10-го Сентября, 18-ти-лѣтній наслѣдникъ престола, старшій сынъ покойнаго Шаха, Веліегдъ Нереддинъ-Мирза, бывшій до сихъ поръ Асербенджанскимъ, правителемъ, провозглашенъ въ Тебризѣ Шахомъ, назначилъ Мирзу-Тагри на мѣсто Годжи-Мирзы-Аббаса, первенствующимъ министромъ, поручилъ Адербейджанское намѣстничество своему дядѣ и, 14-го Сентября, отправился въ Тегеранъ въ сопровожденіи Русскаго и Англійскаго коммиссаровъ.

— Дервишъ-Паша, помощникъ директора политехнической школы, назначенъ дивизіоннымъ генераломъ и получилъ порученіе обезпечить пограничную черту между Турецкими и Персидскими владѣніями.

— Недоразумѣнія съ Греціею уже улажены, потому что греческое правительство выдало Портѣ убійцу Г. Муссуруса, для сужденія его по мѣстнымъ законамъ, а Диванъ отозвалъ Г. Мусуруса изъ Аѳинъ и назначилъ его посланникомъ въ Вѣну. Бывшій Бѣлградскій губернаторъ Могамедъ-Паша назначенъ посланникомъ въ Лондонъ, а въ Парижъ князь Калимаки должность посланника въ Аѳинахъ исправляетъ тѣмъ временнемъ секретарь посольства Османъ-Эфенди.

— Для предупрежденія злоупотребленій по части провинціальнаго управленія, преимущественно же судопроизводства, В. Визирь издалъ энергическій циркуляръ ко всѣмъ губернаторамъ. Этимъ циркуляромъ снова отмѣняются пытки и тягловыя обязанности, и предписано имѣть строжайшій надзоръ, чтобы чиновники, несоблюдающіе сего, подвергаемы были суду. Это распоряженіе правительства во всякомъ случаѣ представляетъ утѣшительный признакъ успѣха и человѣколюбивыхъ намѣреній Султана и новыхъ его министровъ.

— Учрежденіе военнаго совѣта, который введетъ нужныя измѣненія въ арміи, есть важное для Турціи событіе. До сихъ поръ въ военную службу принимались только Магометане; а какъ они составляютъ едва половину народонаселенія въ государствѣ, армія никогда не могла быть сильна. Любопытно знать, отступитъ ли отъ этихъ правилъ вновь учрежденный военный совѣтъ и допуститъ ли другія исповѣданія въ составъ арміи.

— Отправленіе войскъ къ Дунаю безпрерывно продолжается, и то, можно сказать, секретно, какъ напр. 9 числа вышелъ въ походъ одинъ полкъ конницы въ 10 часу по полудни, хотя нынѣ днемъ нѣтъ жаровъ, и даже бываетъ холодно.

Молдавія.

Бухарестъ, 23 *Октября*.

Въ извѣстіяхъ изъ Букареста, отъ 30 Сентября (12 Октября) сообщаютъ, что законный порядокъ возстановленъ во всей Валахіи; отрядъ инсургентовъ, сосредоточившійся въ малой Валлхіи, разсѣялся, и предводитель ихъ, Магіеро, бѣжалъ въ Трансильванію. Генералъ отъ инфантеріи Лидерсъ вступилъ 10 Октября (28 Сентября ст. ст.) въ Бухарестъ, съ авангардомъ русскихъ войскъ, ввѣренныхъ его начальству.

— Сообщаемъ списокъ новыхъ министровъ: каймакамомъ назначенъ князь Константинъ Контакузено; Филипеско, внутреннихъ дѣлъ; Градистіано, юстиціи; Белліо, духовныхъ дѣлъ; Филипеско, родственникъ перваго, статсъ-секретаремъ; Алесо Гика, финансовъ; Римпиніано, государственнымъ контроллеромъ, полковникъ Горбацкій, съ 1830 года служащій въ Валахіи, исправляющимъ должность военнаго министра (Спатаръ) и Вайвеско, агою (президентомъ) города Букареста.

Turcya.

Konstantynopol, 18 *października*.

Wiadomość o śmierci Szacha Perskiego potwierdziła się. Zmarły Szach, Mohammed, miał lat 42. Był on trzecim Monarchą z dynastyi Kadjar, utworzonéj w roku 1794; urodził się 1806 r., wstąpił 1834, a zatém panował lat 14. Obawiają się wewnętrznych wojen pomiędzy różnemi pretendentami do korony. Tymczasem 18-letni domniemany Następca tronu i najstarszy syn zmarłego Szacha, nazwiskiem Velihat Nerredin-Mirza, dotychczas Gubernator w Aserbeidszan, d. 10 września ogłoszony został w Taurys Szachem; mianował nowego Piérwszego Ministra w osobie Mirza-Tagri, na miejsce Hadzi-Mirzy-Abassi; stryjowi swemu powierzył namiestnikostwo w Aserbeidszan, i d. 14 września wyjechał do Teheranu, w towarzystwie Komissarzy: Rossyjskiego i Angielskiego.

— Derwisz-Basza, pod Dyrektor szkoły politechnicznéj, mianowany został Jenerałem dywizyi, oraz otrzymał polecenie udać się na rozgraniczenie prowincyj Tureckich od Perskich.

— Nieporozumienia z Grecyą już są załatwione. Rząd bowiem tego państwa wydał Porcie sprawcę zamachu na P. Mussurus, aby tenże według praw miejscowych był sądzony; Dywan zaś nawzajem odwołał P. Mussurus z Aten i przeznaczył go na Posła przy gabinecie Wiedeńskim. Mianował także Posłem w Londynie Mohameda-Baszę, byłego Gubernatora Belgradu, a Posłem w Paryżu Xięcia Kallimachi. Poselstwo w Atenach sprawuje tymczasowo Osman-Efendi, dotychczasowy sekretarz pomienionego poselstwa.

— Dla zapobieżenia nadużyciom w zarządzie prowincyi, a mianowicie w sądownictwie, wydany został energiczny rozkaz W. Wezyra do wszystkich Gubernatorów. Nakazane jest w nim na nowo zniesienie tortur i służebności pańszczyznianych, i najściślejszy ma być dawany dozór, aby postępujący wbrew temu rozkazowi urzędnicy, do surowéj pociągani byli odpowiedzialności. To rozporządzenie rządu jest w każdym razie nader pocieszającym postępem i dowodem dobroczynnych zamiarów Sułtana i nowych jego Ministrów.

— Ważną jest także nader dla Porty rzeczą mianowanie Rady wojennéj, która ma zaprowadzić znaczne zmiany w składzie armii. Dotychczas nie przyjmowano do służby wojskowéj tylko samych Mahometanów; że zaś ci ledwie połowę ludności państwa stanowią, armia nigdy nie mogła być na groźnéj stopie. Czy Rada, obecnie ustanowiona, odstąpi od przesądu, i inne wyznania do spisu wojskowego pociągnie, przyszłość to blizka okaże.

— Wysyłanie wojsk ku Dunajowi trwa nieprzerwanie i można powiedzieć, kryjomo; tak np. d. 9 wyruszył półk jazdy o godz. 10 w nocy, choć teraz we dnie nie ma upałów, a nawet bardzo bywa chłodno.

Multany i Wołoszczyzna.

Bukarest, 23 *października*.

Wiadomości z Bukarestu z d. 30 września (12 października) donoszą, że porządek prawny przywrócony już został w całéj Wołoszczyznie. Oddziały powstańców, skoncentrowane w Małéj Wołoszczyznie, rozpierzchły się, a dowódzca ich Maghiero, uszedł do Siedmiogrodu. Jenerał Piechoty Lüders wkroczył do Bukarestu d. 10 października (28 września st. st.) z przednią strażą wojsk Rossyjskich, powierzonych jego dowództwu.

— Oto jest skład nowego Rządu: Kajmakamem jest Xiąże Konstanty *Kantakuzeno*; *Philippesco*, Min. spraw wewnętrznych; *Gradistiano*, sprawiedliwości; *Bellio*, wyznań; *Philippesco*, krewny poprzedzającego, Sekretarzem Stanu; *Aleco Ghika*, M. skarbu; *Rimpiniono*, kontrolli; Półkownik *Gorbacki*, od roku 1830 zostający w służbie Wołoskiéj, tymczasowym Ministrem wojny (Spatar) a *Woynesco* Agą (Prezydentem) miasta Bukarestu.

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 12-го Ноября 1848 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.